

KAUPPALAN OSSI ON POISSA

Kunnallisneuvos Osmo Hirvonen oli keskeinen, sanoisinpa keskeisin, toimija ja päättävä, kun kotikuntamme palveluvarustusta rakennettiin ja elinkeinorakennettamme monipuolistettiin 1970-1980 luvuilla.

1960 luvun loppuvuosina laadittiin maassamme kuntauudistussuunnitelmat, joiden tarkoituksena oli jopa pakkotoimin uudistaa kuntarakennetta kuntia vähentämällä. Kuntauudistustoimikunta päätyi sellaiseen lopputulokseen, että kuntamme säilyy itsenäisenä kuntana, mutta jos katsottaisiin, ettei Rääkkylä pysty toimimaan omana kuntayksikkönä, toisena vaihtoehtona on kunnan jakaminen Kiteen, Liperin ja Pyhäselän kuntien kesken. Kuntauudistussuunnitelman sanoma Rääkkylälle oli selvä. Oli lähdettävä toimiin jälkeen jääneen palvelurakenteen kehittämiseksi ja elinkeinoelämän monipuolistamiseksi.

Tuollaisessa tilanteessa Osmo tuli kunnan päättäjien joukkoon ja valtuuston puheenjohtajaksi 1970. Muutoinkin kunnallishallintomme tuolloin nuortui. Olimme päätöksen teossa rohkeita, riskiäkin otettiin. Voidaankin sanoa, että noina vuosikymmeninä Rääkkylä rakennettiin. Rääkkylän kunta oli 1970-80 luvuilla monessa asiassa edelläkävijä. Kunnanhallinnon tehtävät jo jätettyään paikallislehdelle antamassaan haastattelussa tuota aikaa kuvatessaan Osmo lausui ”siltoin tehtiin, eikä meinattu”.

Muistamme, kun ensimmäisenä maakunnassamme palkkasimme päätoimisen matkailuasiamiehen ja aloitimme varsin omaperäisen lomatoiminnan yhteistyössä Asuntosäästäjät ry:n kanssa. Teimme matkailua jo silloin, kun maakunnan matkailuorganisaatiota vasta käynnisteltiin. Ensimmäinen kunnan teollisuushalli Pohjois-Karjalassa rakennettiin Rääkkylään ja ensimmäinen elinkeinoasiamies palkattiin kuntaamme. Järjestimme kymmenen vuoden aikana 40 erilaista ammattikurssia. Voidaankin sanoa, että Pohjois-Karjalan ammattikurssikeskus tuolloin toimi Rääkkylässä.

Perustimme Keski-Karjalan Vanhustentaloyhdistyksen ja rakensimme asuntoja ikääntyvälle väestöllemme. Aloitimme myös omistus- ja vuokra-asuntojen tuotannon kirkolla ja kylillämmekin. Perustimme Rääkkylän Suojakotiyhdistyksen ja toteutimme invalidien ja kehitysvammaisten palvelutalon rakentamisen.

Aloitimme kirkonkylän kaavoituksen. Rakensimme vesi- ja viemärijohtojärjestelmän ja jäteveden puhdistamon. Toteutimme kirkonkylän aluelämpöön siirtymisen rakentamalla kotimaisella polttoaineella toimivan lämpölaitoksen.

Otimme kunnan hoitoon yksityisen oppikoulun, rakensimme sille uudet tilat kansa- ja kansalaiskoulun viereen ja saimme muutetuksi koulun kunnalliseksi keskikouluksi, joka oli sosiaalisesti oikeudenmukaisempi koulumuoto köyhässä kunnassamme. Rääkkylä siirtyi ensimmäisenä kuntana Pohjois-Karjalassa ja ensimmäisten joukossa koko maassa peruskouluun.

Kansanterveyslain voimaantultua muodostimme naapurikuntiemme Kiteen ja Kesälahden kanssa kuntainliiton, joka toteutti uuden terveyskeskuksen rakentamisen. Rakensimme uuden vanhainkodin.

Perustimme kiinteistöyhtiön, joka toteutti Rääkkylän liike-virastotalon rakentamisen. Rakennukseen tuli kunnalle uusi kirjasto ja valtiolle toimitilat poliisille, Kelalle, työvoimatoimistolle sekä toimitiloja järjestöille ja palveluyrityksille. Rakensimme Yrittäjätalon, johon saimme paikkakunnalle tärkeitä palveluliikkeitä.

Kunnan pääelinkeinon maatalouden kehittämistyössä olimme edelläkävijä Pohjois-Karjalan kunnista, jopa lähes kymmenen vuotta. Loimme Rääkkylästä suomen suurimman sipuli- ja herukkapitäjän. Rääkkylä oli keskeisenä toimijana myös siitakesienen viljelyä käynnistettäessä Suomessa. Vuosien varrella rakensimme lisää teollisuustiloja saadaksemme uusia työpaikkoja, joita syntyi, joskin ”takapakkiakin” tuli.

Eipä tainnut kunnallisneuvos liioitella sanoessaan vuosikymmenten jälkeen, että ”silloin tehtiin, eikä meinattu.”

Kunnan pääseminen vuonna 1981 varsinaiseksi saaristokunnaksi paransi kunnan taloutta ratkaisevasti, kun saaristoasema huomioitiin valtiosuusia myönnettäessä. Lisääntynyt valtiosuus teki mahdolliseksi toteuttaa 1980 luvun alkuvuosina lukuisat tärkeät palvelurakennusten investoinnit. Ilman saaristokunnaksi pääsemistä Rääkkylän palveluvarustus ei olisi ollut sellainen kuin se oli.

Kunnallisneuvos Osmo Hirvosen vahvuudet luottamustehtäviään hoitaessa olivat: yhteistyö eri poliittisten ryhmien ja kunnan palkollisten kanssa, neuvottelutaito ja hyvien suhteitten luominen ja hoitaminen valtakunnan ja maakunnan poliittisiin päättäjiin ja virkamiehiin. Osmo aikana tavattiin sanoa, että ”meillä seurustellaan aina niitten poliittisten päättäjien kanssa, jotka kulloinkin ovat vallassa ja joitten takana on päätökset ja raha, joita me tarvitsemme”. Monesti lähdimme matkaan ja tuloksiakin tuli. Tuohon aikaan ”karvahattulähetystöilläkin” voitiin saada tuloksia.

Jos nyt pitäisi arvioida, minkä asian tai asiakokonaisuuden päätökseen saattaminen on ollut tärkeä, niin ehkä päällimmäiseksi nousee terveyskeskuksen rakentaminen, kun Kesälahden silloisten päättäjien kanssa perään antamatta vaadimme, että terveyskeskukset on rakennettava jokaiseen kuntaan. Jos näin tuolloin ei olisi tapahtunut, tuskin täällä Rääkkylässä nyt kummoisia terveydenhuollon lähipalveluja olisi.

Osmon muistolle

Ilkka Simanainen.